

Könyvtári HírZengő

Baranya vármegyei könyvtárosok lapja

VIII. évfolyam 3. szám

CSORBA
GYÖZŐ
KÖNYVTÁR

BARANYAI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

Félévszázados jubileumát
ünnepelte a Pécsi és Baranyai
Könyvtárosok Egyesülete

Dömör király és a többiek –
beszélgetés Császár Levente
meseíróval

A szegedi Vándorgyűlésen
jártunk

Magyaregregy könyvtári
szolgáltatóhely

ISSN 2559-8767

9 772559 876009 >

2024. ősz

KÉPVÁLOGATÁS A PÉCSI ÉS BARANYAI KÖNYVTÁROSOK EGYESÜLETÉNEK JUBILEUMI KONFERENCIÁJÁRÓL

HÍRT ZENGÜNK!

Kedves Könyvtáros Kollégák!

Idén ünnepelte megalakulásának 50. évfordulóját a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete, ebből az alkalomból egy nagyszabású ünnepi konferenciát tartott, melyre számos előadót hívott meg, erről a napról olvashattok egy hosszabb összefoglalót. Ezt követően egy tudósítást olvashattok a júliusban megrendezett szegedi Vándorgyűlésről, melyen több kollégánk is rész vett, majd egy élménybeszámoló következik a pécsi Oberon Társulat *Jó Szerencsét!* című előadásáról, mely a bányászletről szól.

Egy interjú keretében megismerhetitek Császár Levente mesemívest, akinek Baranyához is több meséje kapcsolódik. Ebben a számban Magyaregregy könyvtári szolgáltató helye mutatkozik be a Pécsváradi Ellátási Térségből. KisSzínes rovatunkban a Bridgerton-jelenséget járjuk körbe és megismerhetitek a sétálókönyv projektet, amely a települések szebb helyein kialakított sétálókat jelent, ahol meséket lehet hallgatni/olvasni. ÖtletBörze rovatunkban Anna Llenas könyve, *A színszörny* alapján készült érzelmi intelligencia fejlesztő foglalkozást mutatjuk be. Végül pedig dinókról és sárkányokról ajánlunk könyveket gyerekeknek.

A szerkesztők

Kiadó:

Csorba Győző Könyvtár
7622 Pécs, Universitas u. 2/A.
Tel.: +36 72/501-690
<http://www.csgyk.hu>

Felelős kiadó:

Miszler Tamás igazgató

Főszerkesztő:

Mizerák Andrea
mizerak.andrea@csgyk.hu
+36 72/501-500/28014

Szerkesztők:

Csobán László, Gyántiné Kiss Kármén,
Simonfalvi Anita

Nyomda:

Sz. K. Stúdió Kft.
Számítástechnikai és Kiadványszerkesztő Stúdió
Felelős vezető: Pilláry Gábor

Megjelenik negyedévente, 300 példányban.

ISSN 2559-8767

TARTALOM

TUDÓSÍTÁS

4

Félévszázados jubileumát ünnepelte a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete

7

A szegedi Vándorgyűlésen jártunk

8

„Szerencse fel! Szerencse le!” – tudósítás az Oberon Társulat előadásáról

INTERJÚ

9

Dömör király és a többiek – beszélgetés Császár Levente meseíróval

BEMUTATKOZNAK KÖNYVTÁRAINK

11

Magyaregregy könyvtári szolgáltatóhely

ÖTLETBÖRZE

12

Mitől érzem így magam? Bogozd ki az érzelmeidet! Érzelmi intelligencia fejlesztő játékos foglalkozás óvodásoknak és kisiskolásoknak

kisSzínes

13

A Bridgerton-jelenség

14

Sétálókönyv - Hallgass mesét séta közben!

KÖNYVAJÁNLÓ

15

Dinók, sárkányok

Címlapon: - A Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesületének konferenciája fotó: Csorba Győző Könyvtár
- Magyaregregy Könyvtári, Információs és Közösségi Hely

Félévszázados jubileumát ünnepelte a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete

Idén ünnepelte megalakulásának 50. évfordulóját a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete. Ennek alkalmából május 27-én egy nagyszabású, egész napos konferenciát tartott a Tudásközpontban, melyen számos meghívott vendég, előadó, egykori és jelenlegi könyvtáros kolléga vett részt. Az ünnepi alkalmon Gerencsér Judit, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke és Váló Judit, a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesületének (PBKE) elnöke együttműködési megállapodást írtak alá a két szervezet szorosabb szakmai együttműködése és a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete társult tagsága céljából. A szakmai napra felkért előadóinktól színvonalas előadásokat hallhattunk.

Az eseményen Váló Judit, a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesületének elnöke köszöntötte a meghívott vendégeket és résztvevőket, ezt követően Gerencsér Judit, az Országos Széchényi Könyvtár általános főigazgató-helyettesének, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) elnökének köszöntőbeszédét hallgathattuk meg, melyben gratulált az egyesület 50 éves kimagasló szakmai tevékenységéhez és elköteleződéséhez.

Beszédét követően ünnepi eseményre került sor, melyen a két szakmai civil szervezet együttműködési megállapodást kötött egymással. A felek megállapodtak abban, hogy szoros együttműködésben, a szakmai szempontok folyamatos egyeztetésével tevékenykednek a magyar könyvtáros társadalom szakmai fejlődése és érdekeinek védelme érdekében a jövőben. Ez egy nagyon fontos mérföldkő mind az MKE, mind a pécsi egyesület életében. A pécsi szervezet ettől a naptól az MKE társult tagjává vált. A megállapodás aláírása után Gerencsér Judit előadást tartott a Magyar Könyvtárosok Egyesületének szakmai tevékenységéről, tervezett reformjairól, a főbb változásokról, tervekről és az aktuális működéséről *A Magyar Könyvtárosok Egyesülete a célok és reformok tükrében* címmel. Prezentációjában elmondta, hogy egy változó világban kezdte meg tavaly májusban a megválasztott új elnökség tagjaival a közös szakmai munkát. Ebben az új ciklusban az egyesület új szlogenje a változás a könyvtárszakma és könyvtárügy vonatkozásában. Szeretnék, ha a változás több szinten bekövetkezhetne, például: a szakmai együttműködések révén a hazai könyvtárak helyzetét és könyvtárosok életét pozitívabb irányba tudják változtatni és fejleszteni, képviselni és kiállni minden olyan ügyben, amely a szakma és a könyvtáros hivatás jelenét és jövőjét érinti, és minden könyvtártípust egységesen képviselni. A szervezet szerepét még jobban erősíteni kívánja az aktuális szakmai kérdésekben itthon és külföldön egyaránt. Az egyesület vezetése

Az együttműködési megállapodás aláírása

új célokat tűzött ki maga elé, ezek közül prioritást élveznek a következő területek: *működésfejlesztés, kommunikációfejlesztés, különböző kampányok elindítása, rendezvények megújítása, szakmai továbbképzési támogatás és utánpótlás kérdése*. Nagyon fontosnak tartják *a szakmai együttműködés erősítését és fejlesztését, a könyvtárosi életút megalkotását, olvasásnépszerűsítési kampányok megvalósítását, valamint a határon túli együttműködési programok erősítését*. Az egyesület működésével, jelenével, jövőjével és készülő stratégiájával kapcsolatban egy felmérést végeztek a tagok között, amely nem volt reprezentatív, de ezáltal az elnökség megismerhette a tagság véleményét, javaslatait. A kapott

eredmények mindenképpen fontos iránymutatást adtak számunkra. A stratégiai céljait, legfontosabb tevékenységüket a kapott válaszok alapján szeretnék megreformálni és megfogalmazni. A felmérésben megnézték azt, hogy milyen szakmai kapcsolatokat szükséges erősíteni, a tagok mely területeket szeretnék megreformálni, illetve erősíteni. Számba vették azokat a tevékenységeket, melyeket a leginkább fontosnak tartanak (pl. szakmai programok, kommunikáció, érdekvédelem, pályázati lehetőségek, utánpótlás, könyvtárosképzés, könyvtári stratégia), vagy kevésbé fontosnak (pl. kirándulások, webmagazin, különböző elismerések, az MKE története), és mely tevékenységeket értékelték legjobbra (pl. szakmai programok, díjak, határon túli és nemzetközi kapcsolatok) és melyek kapták a legrosszabb értéket (pl. szponzoráció, érdekvédelem, utánpótlás, életpálya). Az igényfelmérés eredményének tükrében megszülettek azok a területek, amelyekkel az egyesület kiemelten fog foglalkozni. A felmérés eredményéből készítették egy SWOT elemzést, amiben megnézték, mik az erősségek, gyengeségek és milyen veszélyek érinthetik az egyesületet. Megnézték a humán erőforrással, kommunikációs és marketing tevékenységgel, szervezettel és menedzsmenttel kapcsolatos szempontokat, illetve a finanszírozás kérdését, pályázati lehetőségeket, szakmai és érdekképviselési tevékenységeket a társadalmi folyamatokkal együtt. A SWOT elemzésre alapozva készítették egy problémafát és egy célját, és ennek a mentén kezdték el kidolgozni az MKE stratégiáját. Az elnök kiemelte azokat a területeket, amelyekre koncentrálni szeretnének: az MKE tagsága, a tagság körében az egyesület népszerűsítése, a tagság létszámának növelése, a könyvtáros életpálya, szakmánk presztízsének, társadalmi elismertségének növelése, az egyesület szerepvállalása a különböző hazai és nemzetközi érintett-

A PKBE későbbi tisztségviselői:

- 1983-1990 Elnök: Surján Miklós (Pécsi Megyei Könyvtár) elnök, titkár: dr. Földvári Rózsa (POTE Központi Könyvtára)
- 1991-1998 Elnök: Boda Miklós (Baranya Megyei Könyvtár), titkárok: Győrfi Csabáné (Pécsi Városi Könyvtár) és Kohlmanné Sinkó Judit (Pécsi Városi Könyvtár)
- 1999-2002 Elnök: Győrfi Csabáné (Pécsi Városi Könyvtár), titkár: Boda Miklós (Baranya Megyei Könyvtár)
- 2003-2006 Elnök: Boda Miklós, titkár: Molnárné Loridon Ilona (Pécsi Városi Könyvtár)
- 2007-2010 Elnök: Keszi Erika Zsuzsanna (Pécsi Városi Könyvtár), titkár: Molnárné Loridon Ilona
- 2011-2012 Elnök: Hamburger Antalné, 2011 titkár: Molnárné Loridon Ilona, 2011-2014 titkár: Cseresznyés Anikó
- 2014-2022 Elnök: Hamburger Antalné, titkár: Cseresznyés Anikó

ségű szakmai kérdésekben. Az is elhangzott, hogy szükséges különböző innovatív eszközök bevezetése, és hogy az egyesület megfelelő súllyal tudjon működni a szakmai területen. Gerencsér Judit az előadása végén hozzátette, hogy az egyesületnek már minden célterülettel kapcsolatban vannak eredményei, illetve további célokat is kitűzött magának.

A következő előadást Hamburger Antalné könyvtáros, a Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesületének (PBKE) volt elnöke tartotta *Az egyesület 50 éve képekben* címmel, melyben összefoglalta félévszázados történetét. Az MKE Baranya megyei Szervezete 1974-ben alakult meg 87 taggal. Az első tisztségviselők Huber Kálmánné elnök (Baranya Megyei Könyvtár), Boda Miklósné titkár (Pécsi Tanárképző Főiskola Könyvtára) volt, akik két cikluson át, 1982-ig vezették az egyesületet. (A további tisztségviselőket lásd kezes írásunkban. - a szerk.)

2022-től Váló Judit tölti be az elnöki tiszteket, titkára Cseresznyés Anikó. Az elmúlt 50 évben az egyesület tagjainak létszáma 50-100 fő között mozgott, jelenleg kevesebb, 67 taggal rendelkezik. A szervezet neve 1992-ben megváltozott, és MKE Pécsi és Baranyai Szervezete lett, ezzel jelezve, hogy a megyében tevékenykedő könyvtárosok jelenléte is hangsúlyossá vált az egyesületen belül. A szervezet fő tevékenységei közé tartozik számos nagy tudományos és szakmai rendezvény megszervezése. Az egyesület több szakmai fórum kezdeményezője és társszervezője volt az évek során, és számos előadást szervezett az éppen aktuális könyvtárszakmai kérdésekhez kapcsolódva, évente akár több alkalommal is. Ezek az előadások 1998-tól egy rendezvénysorozatba szerveződtek „Studia” elnevezéssel, amely során a tagok elhivatott szakemberektől időszerű szakmai kérdésekről hallgathattak előadásokat. 1997-ben indult út-

jára a „Personalia” mottóval fémjelzett rendezvénysorozat, amely nagy szakmai múlttal rendelkező személyiségeket mutatott be. Az egyesület az elmúlt 50 évben három Vándorgyűlés szervezésében vett részt. Az első 1974. október 17–19. között a Magyar Könyvtárosok Egyesülete VI. Vándorgyűlésének megszervezése, a második 1991. augusztus 22–25. között a Magyar Könyvtárosok Egyesületének XXIII. Vándorgyűlése volt, melynek mottója: „Változó világ – változó könyvtár – változó egyesület”. A harmadik pedig 2011. július 11–16. között került megrendezésre a Magyar Könyvtárosok Egyesületének XLIII. Vándorgyűlése „Tanulás, tudás, műveltség – könyvtárosok a jövő szolgálatában” címmel. 2016-ban az egyesületen belül megalakult a „70+” társaság, mellyel új hagyományt teremtett. A társaság tagja az lesz, aki az adott évi taggyűlésig betölti a 70. életévét, és ezáltal köszönhetik őt és elismerhetik munkáját. Sokat jelent ez az idősebb tagok számára, hiszen így nem veszítik el a kapcsolatot a szakmával. Az egyesület minden évben szakmai utakat szervez, melynek keretében belföldi és külföldi utak is megvalósulnak. Ezek az utazások több célt is szolgálnak, mint pl. szakmai tapasztalatcsere, kulturális értékek megismerése, amely szélesíti a könyvtárosok látókörét, tagszervezésre is lehetőséget nyújtanak és közösségépítő szerepük sem elhanyagolható. A tagok így jutottak el például a Grazi Városi Könyvtárba, Mariborba (Nova Vas Library, Knjiznica Selnica ob Dravi), Bécsbe a Belvedere Múzeum Könyvtárba vagy az udinei Vincenzo Joppi Városi Könyvtárba. A tagok számára gyalogtúrákat is szerveznek, mely kedvelt program, az egyesület szűkebb környezetének és az ottani természeti értékek alaposabb megismerésére is szolgál, elsősorban a fiatalabb korosztályt megszólítva. Az évek során a PBKE kapcsolatot épített ki a Horvátországi Könyvtáros Szövetség keretében működő Szlavóniai és Baranyai Könyvtárosok Egyesületével. A két társszervezet rendszeresen lehetőséget biztosított képviselőik számára, hogy konferenciákon, szakmai találkozókra vegyenek részt. Az egyesület az évek alatt számos változáson ment keresztül, de ma is működik, és reményeik szerint továbbra is sikeresen tovább fog működni.¹

A szervezetek munkáját bemutató előadások után Szakács Emília biblioterapeuta következett, prezentációjának címe *Az irodalomterápia mint prevenció* volt. Előadásában történeti áttekintést adott a biblioterápiáról az ókortól napjainkig, végigvezette, hogy milyen hatással bírt a történetekkel való gyógyítás. Beszélt az olvasás jótékony hatásairól, az irodalom gyógyító erejéről és a veszélyéről is, arról, hogy a biblioterápia az irodalom erejét használja fel gyógyítás céljából, és hogy a terapeutának mekkora felelőssége van. A szakember bemutatta az irodalomterápia magyarországi helyzetét, történetét, beszélt arról, hogy mikortól került egyre inkább előtérbe a könyvek és az irodalmi művek élményszintű feldolgozása és „gyógyító” hatása.

A konferencia utolsó előadását dr. Tóth Máté, a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár igazgatója, a PTE Könyvtár- és Információtudományi Tanszék egyetemi docense tartotta

Könyvtár ab aeterno címmel. Beszélt a könyvtárakkal kapcsolatos téveszmékről, mi a szerepe a társadalomban, és hogy mit jelent az ember számára. A könyvtárakkal kapcsolatban négy mítoszt azonosított, ezek az információszolgáltatás, az esélyegyenlőség, a sokféle dokumentumtípus szolgáltatásának és a digitalizálás mítosza. Ezekkel kapcsolatban négy tézist állított fel:

1. A könyvtárak funkciórendszere folyamatosan gazdagodik, az információszolgáltatás mellett mind több területen igazolva az intézményrendszer társadalmi hasznosságát. Az információszolgáltatás fontos, de messze nem az egyetlen és legfontosabb könyvtári funkció.
2. A könyvtár továbbra is elsősorban a magasan iskolázott, és magasabb kulturális igényszinttel is rendelkező városi értelmiségi réteg kedvelt intézménye. A kulturális értelemben leszakadó rétegek számára az esélyegyenlőség megteremtésének lehetősége rendelkezésre áll, de képviselőik jellemzően nem élnek a könyvtár által kínált szellemi javakkal.
3. Az olvasás mellett a gyakori internethasználat és a könyvvásárlás is pozitívan hat a könyvtárhasználatra, azaz akikre ez jellemző, azok nagyobb eséllyel válnak a könyvtárak használóivá is. A könyvtár nem versenytársa, hanem támogatója ezeknek a tevékenységeknek.
4. A könyvtár egyre gazdagabb funkciórendszerében továbbra is egyetlen tevékenységet illetően van monopolhelyzetben, ez pedig a könyvek kölcsönzése, és nem függ attól, hogy a könyvek milyen hordozón jelennek meg (digitális vagy analóg).

A fenti téziseket kutatási eredmények adataival igazolta. Összegzésében pedig kihangsúlyozta, hogy a könyvtár egy olyan nyitott sokdimenziós kulturális közösségi tér, amelyben a tartalmak okán találkozások sokasága, a találkozások nyomán pedig folyamatos értékteremtés zajlik. Az értékteremtés a könyvtárak hosszú távú legitimitációját jelenti.

A Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesülete 50 éves fennállásának alkalmából számos köszöntést kapott. A szervezet az elmúlt években – a szakmai kirándulásoknak köszönhetően – a külföldi országok könyvtáros egyesületeivel felvett jó kapcsolatait is bizonyítja, hogy két üzenet érkezett Szlovákiából és egy videóüzenet Bécsből. Így a konferencia zárásaként meghallgattuk a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületének vezetőségi tagjának, Pethő Andreának, és Zilizi Kristófnak, a Pozsonyi Egyetemi Könyvtár munkatársának üdvözlését, illetve megnéztük a bécsi Belvedere Múzeum Könyvtárából Grünvald Alexandra videóüzenetben elküldött jókívánságait.

Ez a jubileumi ünnepi konferencia méltó módon emlékezett meg az egyesület múltjáról és jelenéről, színvonalas és elgondolkodtató előadásokat hallhattunk.

Mizerák Andrea – Csorba Győző Könyvtár

¹ A Pécsi és Baranyai Könyvtárosok Egyesületének 50 éves történetéről bővebben a Háromkő 2024. évi 5. számában, Hamburger Antalné írásában lehet olvasni.

A szegedi Vándorgyűlésen jártunk

Az idei évben Szegeden rendezte meg a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) szakmánk legnagyobb ünnepét, a Vándorgyűlést, amely már az 55. volt a sorban. Az eseményen közel 600 szakember vett részt, akik között ott volt a Csorba Győző Könyvtár küldöttsége is.

„Az MKE jövőre lesz kilencvenéves, a vándorgyűlés 1969 óta létezik. Idén azt járjuk körbe, hogy miként is készültek fel a könyvtárak, könyvtárosok a 21. századi változásokra. Azt a szakmát képviseljük, amely a legkreatívabb és leginnovatívabb módon próbálja meg a világ trendjeit követni és megvalósítani. A mesterséges intelligenciától nem félni kell, hanem megismerni és a saját a saját javunkra fordítani” – mondta el Gerencsér Judit, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének elnöke az esemény előtt.

„A változás részei vagyunk: mi és MI” volt a címe a szegedi rendezvénynek, az előadások, a szekcióprogramok fókuszra ezeken a témakörökön volt. Többször került szóba, hogy a 21. század technológiai újításaival (leginkább a mesterséges intelligenciával) és kísérő jelenségeivel miként tudunk együtt élni, kapcsolatban lenni, használni a könyvtári munkánk során.

A rendezvény nyitó plenáris ülésén a köszöntők és az előadások után átadásra kerültek a szakmai elismerések, illetve volt egy különleges pillanata is: lejátszották azt a videófelvevőt, amelyen Karikó Katalin, a Szegedhez kötődő Nobel-díjas tudós nagyrabecsüléséről biztosította a könyvtárosokat, és saját kutatói információszerzési szokásai révén hangsúlyozta, mennyire lényeges a tudományos publikációk világában a széles körű, gyors hozzáférés, amelyben a könyvtárosok sokat tudnak segíteni, ezzel támogatva a kutatók munkáját.

Az MKE már az esemény tavaszi felvezetésekor többször jelezte, hogy bizonyos dolgokban megújul majd a Vándorgyűlés, és ez így is történt. A szervezők a szekcióüléseket két napra elosztva, tágabb időbeosztással állították össze, így a résztvevők több szakmai programra is be tudtak ülni. A szegedi eseményen több közösen szervezett szekcióülés is megvalósult: a Múzeumi és a Műszaki, a Helytörténeti és Bibliográfiai, a Gyermekkönyvtáros és a Közkönyvtári Egylet, a Tudományos és Szakkönyvtári és a Társadalomtudományi közös eseményei mellett a Zöldkönyvtári Szekció és a Könyvtárostanárok Egyesülete együtt valósította meg szakmai programját. Idén három új szekció (Elnöki, az Év fiatal könyvtárosa, Marketing) jött létre.

Kép forrása: <https://mkevandorgyules.hu/galeria/>

Megújult az MKE arculata is, amelyet a szegedi eseményen mutatott be először a szervezet.

A Vándorgyűlés helyszíne hozta magával a lehetőségeit is, hiszen Szeged kulturális sokszínűsége sok pluszt hozzáadott a rendezvényhez: lehetőség nyílt könyvtártúrákra, helyi kulturális intézmények látogatására, pl. a résztvevők csoportosan felmehettek a Dóm egyik tornyába is. Egy kisebb létszámú csoport a szegedi Csillag börtön könyvtárát is meglátogathatta.

A júliusi, sokszor igen extrém forróságot (bár nem volt akadálya a rendezvényeknek), nem mindig volt kellemes elviselni egy-egy előadáson ülve, de a szervezők sokat tettek azért mindegyik napon, hogy a résztvevők a kánikulában is komfortosan érezzék magukat.

Összességében egy változatos, szakmai programokkal teli eseményen vehettünk részt, melynek jövő évi állomása Debrecen lesz.

A Vándorgyűlésen elhangzott előadások anyagai a szervezők ígérete szerint folyamatosan kerülnek fel majd az esemény weboldalára: <https://mkevandorgyules.hu/>

Szeifer Csaba – Csorba Győző Könyvtár

„Szerencse fel! Szerencse le!” – tudósítás az Oberon Társulat előadásáról

Apécsi Oberon Társulat 2023. szeptember 1-jén mutatta be a *Jó Szerencsét!* című előadását. E függetlenszínházcsoporttól nem áll távol a lokális történelmünket meghatározó témák feldolgozása: egy korábbi előadásuk *Bündeltanz* címmel a baranyai svábok 1940-es évekbeli kitelepítését mutatta meg.

A mostani produkciót megelőzte egy komoly felkészülés, tanulmánytúra: a darab írója, rendezője, Ákli Krisztián (aki egyben a társulat művészeti vezetője) a színészekkel együtt több egykori bányásszal is mélyinterjút készített, hogy minél pontosabb, hitelesebb képet kapjunk a bányászlétról, majd ezekből a visszaemlékezésekből gyúrta össze a szövegekönvet. Így született az előadás, melynek műfaji meghatározása: „drámai feltárás bányászdalokkal, visszarablással és (meg)fejtéssel”.

A darab bemutatója Pécs-Vasason, a Petőfi-aknákn volt, de azóta már több helyen is megtekinthették a baranyai érdeklődők. Jelen írás a 2024. augusztus 23-i, mecseknádasdi előadásról szól. Bizonyára az egykori akna mint helyszín jelentősen hozzáadhat a produkcióhoz, de a Mesterségek Udvarán sem volt kevésbé megrázó és izgalmas színházi élmény. A darab kezdetén – ráhangolódásként – meghallgathattuk Ákli Krisztián rövid bányászattörténeti bevezetőjét.

A történet szerint Feri (Arató Máté), a bányamester fia, ellenállva apja (Inhof László) akarátának, nem bányamérnök lesz, és nem választ valamilyen értelmiségi foglalkozást, hanem vāj szeretne lenni. A mőszak eleinte idegenkedve méregeti az esetlen fiút, kivéve a jószándékú Matyit (Tatai Gergő), aki felkarolja. Feri felesége, Adél (Bizau Tímea) is küszködik: a kényelmes családi fészket hagyta ott, annak reményében, hogy hamarosan saját lakást kapnak, helyette a munkásszállón, nehéz körülmények között élnek, ráadásul kiderül, hogy hamarosan gyermekük születik.

A színészek több szerepben is feltűnnek: György Zoltán Dávid, a „Finomkezű” névre hallgató karakter mellett – aki időnként eltűnik néhány napra, hogy utána „regenerálódva” ismét belevesse magát a tárnák mélyébe – játssza az idős, szilikózisban szenvedő bányászt is, aki történeteivel szórakoztatja Ferit. Endre (Lőrincz Sándor), a mőszakvezető kemény tempót diktál, ugyanakkor a felszínen sokszor elnéző a csapatával. Gál Éva szerepeiben különféle női sorsokat mutat meg – prostituált, elvtársnő, Endre felesége (akinek a bányászfeleségekről szóló monológia Adél számára kevés azonosulási pontot jelent), Erzsi, a bányásznő.

Több nehéz pillanat is akad az előadásban: Ferit és Binyót (Agócs Andor) maga alá temeti a bánya, és utóbbi – míg arra várnak, hogy megérkezzen a felmentő sereg (sőt, hogy egyáltalán észrevegyék, hogy eltűntek) –, mesélni kezd arról, milyen korábbi balesetek történtek már. Az egyik élesebb helyzet után Ferinek feltűnik, hogy Lacikával (Martos Kende) nincs minden rendben, megszólítja, mire társa rendkívül cincogó hangon válaszol, mely

egyértelműen a metángáz-mérgezés hatása. Az előadás két legmegrázóbb eseménye egy haláleset (és azt követő elszámoltatás az elvtársak részéről, akik mindenáron felelőst akarnak találni a balesetért), és a bánya bezárásának híre. Az elzárttság és a bizonytalanság mellett tanúi lehetünk annak, hogy az egymásrautaltság milyen összetartást alakít ki a munkások között.

A minimalista díszlet tulajdonképpen dobogókból állt. Ezek keretét a szereplők mozgatták, ezzel keltve azt a hatást, mintha valóban a bánya belsejében haladnának centiméterről centiméterre. Ezt a puritán berendezést ellensúlyozta a fények, a világítás, valamint a hangeffektusok használata. Ennek köszönhetően beláthattunk Feriék, Endréék lakásába, a kocsmába, ahol a mőszak után még rituálisan összegyűltek a munkások, egy szórakozóhely színpadára (ahol a rózsaszín fények domináltak), de még Feri lidérces álmába is (egy zseblámpa fényének segítségével). A kas leereszkedését kísérő kékes fény robajyszerű hangokkal kiegészülve meglehetősen élethű hatást keltett.

A zörejek és a zenei megoldások is rendkívül ötletesek. Az előadás kezdetekor a távolból hallunk felcsendülni egy bányászdal, amit az összes szereplő előad, így vonulnak fel a színpadra. Több nótát is énekelnek (EKlics Dániel az előadás zenei rendezője), még Cseh Tamást is megidézik az uránvárosi szórakozóhelyen játszódo jelenetben. Az előadás végén eléneklik a Bányászhimnuszt, amely abban a pillanatban egyszerre jelenti a szereplők bányászéletének végét, az előadás fináléját és számunkra, nézők számára annak a korszaknak a lezárását, ami a mélyművelésű bányák bezárásával véget ért.

Fotó forrása: deryneprogram.hu
Gyántiné Kiss Kármén – Csorba Győző Könyvtár

Dömör király és a többiek – beszélgetés Császár Levente meseíróval

Császár Levente több mint egy évtizede foglalkozik azzal, hogy megírja Baranya településeinek meséit. Magát mint „mese-míves” határozza meg, munkájára pedig egyfajta misszióként tekint. Nemrég jelent meg legfrissebb kötete, a *Dömör király*, amely Pécs város meséje, a történet pedig életre is kelt az idén májusban megnyitott Meseerdőben.

– Mi vonzotta a mesék világába? Mikor kezdett el írni?

– Ha most leszámítom a gyerekfejjel elképzelt történeteket, akkor meglehetősen későn. Az első komolyabb produktum egy anekdota-gyűjtemény volt. 2000 tájékkán összehoztuk Kárász nagy mesélőit, s egy demizson bor társaságába indult a sztorizás a település múltjáról, nekem csak jegyezni kellett az „igaz-nem igaz” történeteket. Később ez adta a *Kárászi hunczutságok* című kötet alapját. A dolog pikantériája, hogy az idős mesélők közül már senki nem él. Ha ezeket a történeteket akkor nem jegyzem le, már az enyészeté lennének.

– A településekről szóló mesekönyvei hiánypótlónak számítanak. Elsősorban baranyai községek történeteit írja meg, de az ország többi részéről is érkeztek már megkeresések. Hogyan fog neki egy-egy mese megírásának?

– Az egyszerűbb megoldás, ha felkérnek. Ebben az esetben ki van taposva az ösvény a könyv megjelentetéséig.

A másik mód, ha csak úgy, magamtól megírom egy település meséjét, mert mondjuk megfogott a mondavilága vagy a természeti környezete, esetleg az épített öröksége. Ez lényegesen bonyolultabb, hiszen meg kell találnom azt az erőt, amely a kéziratból könyvet varázsol. Ez szintiszta alkímia. Ez az erő lehet polgármester, de lehet csak egy lokálpatrióta, akinek fontos, hogy a falujáról – esetleg a városáról – mesekönyv szülessen. S mint mondtam, ez elég bonyolult, épp ezért jó néhány mese az íróasztal fiókjában lapul, mivel nem találtam meg az említett erőt. Idesorolhatnám Hollóköt, de akár Pécsvár adot is. Ez utóbbit különösen fájó pontom, mivel a történet alapját a Kószavár adja. Sokan nem is hallottak még róla. A mesekönyvvel ismertté lehetne tenni.

– Van kedvence?

– Általában amin éppen dolgozom. Pár hete jelent meg a *Mocsoládia I-II*. Az eredeti történet 2018-ban látott napvilágot, a végét nyitottan hagytam. Míg Borbás Zoli rajzolta az illusztrációkat, ez annyira inspirált, hogy megírtam a folytatását. Rábeszéltem Alsómocsoládot, hogy ha majd elfogynak az eredeti példányok, akkor a két történetet egy kötetben adjuk ki. Egyébként erre a könyvre kaptam életem egyik legnagyobb dicséretét. Egy-egy baranyai mese megírásánál alapnak dr.

Pesti János gyűjtéseit használom. Az első kötet kéziratát még anno megmutattam János bátyámnak, aki nemes egyszerűséggel csak annyit mondott: „Ne haragudj Levikém, de ezzel a grimmi romantikával nem tudok mit kezdeni.” Nyilván ő nem dicséretnek szánta, no de egy lapon emlegetni a Grimm testvérekkel...

– A *Dömör király*, illetve ezzel összefüggésben a *Meseerdő ötlete honnan jött? Felmerült-e esetleg más helyszín?*

Az alaptörténettel még 2015-ben kezdtem el foglalkozni, mindenképpen meg akartam írni Pécs meséjét. A helyszín jó választásnak tűnt, hiszen a Dömörkapu és környékén játszódik a város jó néhány mondája, melyeket aztán összefűztem. Törpékről mesét írni egyébként hálás feladat, még akkor is, ha a törpe, mint mesefigura, nálunk nem igazán honos. Ellenben itt volt egy komoly fogózkodóm: Pesti János gyűjtötte az eredeti mondát, a *Dömörkapu törpéit*. A törpék nemzetközi mezőnye viszont elég színes, gondoljunk csak Hófehérkére, vagy Tolkien törpjéire – élükön Tölgypajzsos Thorinnal –, esetleg Tyrion Lannisterre. Aztán a *Dömör király* kézírata évekig a fiókban hevert, nem találtam a már korábban említett „erőt”...

A Meseerdő alap gondolata a BLOKOM-tól, pontosabban Meixner Barna igazgatótól származik. Ő keresett meg, hogy lenne-e ötletem az egykori vidámpark helyén valami gyer-

mek- és családbarát megoldáshoz, hisz már korábban is valami hasonlóban gondolkodtak. Elsőre vevő volt a tematikus meseösvényre. A felelősség persze nagy volt, volt néhány kritika, hogy miért nem egy új vidámpark épül, vagy miért nem a beígért aquapark? Volt, aki a sátorlajújhelyi függőhíddal vont párhuzamot: „a Misinát összekötni a Jakab-hegygyel!” – az lenne ám a jó móka! Aquapark ide, függőhíd oda, a Meseerdő rengeteg érdeklődőt vonz. Minden szombaton fent vagyok a parkban, mesevezetést tartok, máig rácsodálkozom a jelentkezők számára.

– A Dömör király Radnai Évával közös munka gyümölcse. Mennyiben más szerzőtársal alkotni, mint amikor egyedül dolgozik?

– Évi évek óta a szerkesztő-korrektorom. Azon felül, hogy javítja a szöveget, néha a cselekmény vezetésében is tanácsot ad, s ha kell, verset ír. A *Dömör király* esetében egy másik verziót javasolt a mese befejezésére, mint amit én írtam. Az övé sokkal ütősebb lett, hiszen ő a pécsi szén megtalálására fektette a hangsúlyt, míg én a törökök számárbörbe rejtett aranyára. Így lépett elő társszerzővé.

– A Meseerdőben 2024 nyara óta meséséták indulnak az Ön vezetésével. Milyen érzés személyesen találkozni az olvasókkal, érdeklődőkkel?

– Lényegesen komplikáltabb, mint azt hittem. Amikor a csoport azonos – akár 4-5 évesekről legyen szó, akár felnőttekről – könnyű helyzetben vagyok, a közös hangot általában sikerül elsőre megtalálni. A probléma akkor adódik, amikor a csoport összetétele vegyes. Egy 4 évesnek nem mesélhetek úgy, mint egy 14 esztendősnak. A nagyobbakat általában összefüggésében érdekli a történet, a kisebbeknek inkább részleteket ragadok ki: hogy sírtak Kantavár betyárjai, vagy hogy perdültek tánra az óriások. A felnőtteknek inkább az alap-

mondákat fejtem ki bővebben – András-akna, Lámpás-völgy, Gyükés, Szamárkút, óriások... –, illetve azt, hogy ezeket miként forgattam be a mesébe.

– Kapott már olyan visszajelzést, ami inspirációt adott újabb történetekhez?

– A *bölcs remete* kéziratát még anno megmutattam Tarbay Edének. Róla annyit illik tudni, hogy a hőskorban a Magyar Televízió és az Állami Bábszínház dramaturgia volt, illetve az idősebbek emlékezhetnek a *Varjúdombi mesék* kötetére. Ede bácsi olyan szépet írt a püspökszentlászlói mesémről, hogy néha még ma is belepirulok. A könyv hátsó borítóján fel is tüntettem a sorait: „Ha hitoktatással foglalkoznék, 'kötelező' olvasmánnyá és témává tenném a Remete történeteit...” Ez elképesztő energiabombaként hatott rám, s valahol igazolt, hogy jó helyen kapirgálok a helytörténeti meséimmal.

– Vannak-e még tervei baranyai településekhez kapcsolódóan?

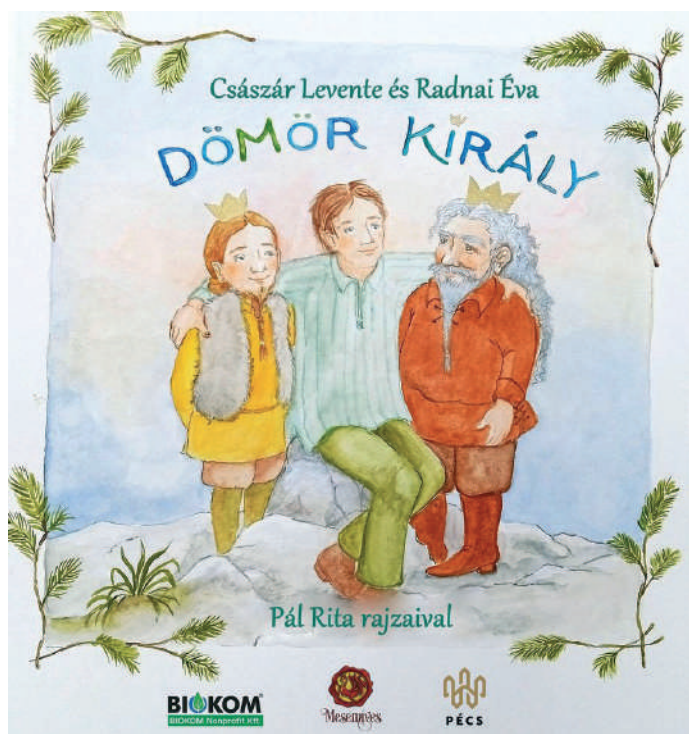
– Pár éve a Bács-Kiskun megyei önkormányzat felkérésére írtam 20 rövidebb terjedelmű mesét a kisebb korosztály részére (*Meseföld*), valamint 50 hosszabb lélegzetvételű történetet a nagyobbak és a felnőttek számára, ez a *Legendás út*. Biztos voltam benne, hogy innentől egyenes út vezet egy hasonló, baranyai gyűjtemény számára is. Nem így történt. Ettől függetlenül, ha felkérnének, még ma nekikezdenék Illyés Gyula *Hetvenhét magyar népmese* mintájára a *99 baranyai mives mese* megírásának, melynek alapját természetesen a baranyai települések mese- és mondavilága adná.

– Mit jelent Ön számára a könyvtár?

Annak idején elég rosszul indult a „Császár Levente vs. könyvtár” párharc. Az alsó tagozatot Kárászon jártam, aztán felkerültünk a szomszéd településre. Magyaregregyen megboldogult Csernavölgyi tanító néni volt a könyvtáros. Minden tanévet azzal kezdett, hogy azokat a gyerekeket, akik előző évben, illetve a nyári szünetben egyetlen könyvet sem kölcsönöztek ki, feltüntette a könyvtár ajtaján. A 6. osztály elején az én nevem is ott virított a szégyenlistán, ami azt jelentette, hogy addig egyetlen könyvet sem fogtam a kezembe. Pedig otthon egész szép kis gyűjteményünk volt: anyukámnak a könnyebbik oldal, Berkesi-, Szilvási-, Zilahy-sorozatok, apámnak inkább a kemény drog, Jókai, Móricz, Passuth... Az olvasási affinitásom a későbbiekben természetesen változott. Sőt, mikor a *Winnetou*-nak egymás után hatodszor is nekifogtam, anyukám azt mondta, eltüzel. Onnantól csak titokban olvashattam az apacsok legnagyobb főnökének históriáját... Az osztályban komoly produkciót nyújtottam, mivel a négy kötetből bárhol is olvastak fel, én többnyire egy, esetleg két mondat után pontosan tudtam, melyik rész az.

A mai viszonyom a könyvtárakkal egész más jellegű. A megjelent meséimhez könyvesboltban nem lehet hozzájutni. Az adott településen lehet őket fellelni, főleg a könyvtárban. Az, hogy egy polcon szerepelek Benedek Elekkel, Csukás Istvánval, és a Grimm testvérekkel, ne adj' Isten, Karl May-jal, mindenképpen egy szívdobogató érzés.

Fotó: Dobos Attila (forrás: dobos-attila.hu)
Gyántiné Kiss Kármén – Csorba Győző Könyvtár

Magyaregregy könyvtári szolgáltatóhely

Magyaregregy község a Kelet-Mecsek északi peremén fekszik, Pécsről 30 km-re. A település környéke már a római korban lakott volt, ezt több régészeti lelet bizonyítja.

Magyaregregy a török hódoltság alatt is folyamatosan lakott helységnek számított. A falu nevét egy 1554-ben keletkezett oklevélben fedezhetjük fel először, ekkor még Egregy néven, amely az égerfa régebbi alakjából jött létre. A múltat idézi a falu fölé magasodó Máré vára, amely egy római kori örörony helyére épült a XIII. században gótikus stílusban.

Lakói korábban erdőgazdálkodásból és mezőgazdaságból éltek. A 18. század elején németek költöztek ide, ettől kezdve két településrészt, Magyar-Egregyét és Német-Egregyét különböztették meg. A település lélekszáma jelenleg közel 750 fő.

1928-ban az Arnold család a kocsmá és a mészárszék mellett tánctermet, vágóhidat, jégvermet és más gazdasági épületeket épített a faluban. A családi vállalkozás 1950-ben véget ért és az üresen maradt kocsmáépületet 1978-ban az akkori tanács megvásárolta múzeumi célra, felújította, majd a kezelői jogot átadta Magyaregregy községnek. Az épület (Arnold-ház) a mai napig kultúrházként és könyvtárként üzemel, valamint helytörténeti kiállítás is található itt, ahol megtekinthető egy mészárszék, a nyári konyha s egy lakószoba, viseletbemutatóval és használati tárgyakkal. Az épület fokozottan műemlék besorolásba tartozik. Ma találkozási lehetőséget biztosít több tánccsoportnak, zenekarnak és színekörnek. A könyvtárhasználók száma 40-50 fő között mozog, a helyi és környékbeli települések lakóiból tevődik össze. A rendszeresen bővülő állomány minden korosztály számára tartogat olvasnivalót.

A könyvek, DVD-k, CD-k mellett négyféle folyóirat és a Lap-tapír szolgáltatása is elérhető. 2019-ben a Csorba Győző Könyvtár bútorokkal, az önkormányzat fűtőkorszerűsítéssel fejlesztette a szolgáltatóhelyet. A könyvtár heti 12 órában áll a lakosság rendelkezésére. A település rendezvényeinek 80%-a itt kerül megrendezésre. Az éves könyvtári programok közé tartoznak különböző farsangi, anyák napi, őszi és karácsonyi foglalkozások. Az intézmény kosárfonó- és a mézeskalács-szakkörrel a településen valaha működött szakmákról emlékeztet meg nemrégiben.

A szolgáltatóhely immár második alkalommal ad helyet a *Rejtvényfejtők Versenye* című rendezvénynek, melyen egyéni és csoportos kihívásoknak lehetnek részesei kicsik és nagyok egyaránt, pl. gyermekeknek szókereső vizuális és logikai rejtvények, felnőtteknek betű-szám és sudoku feladványok.

A költészet napja alkalmából az Arnold-ház belső udvarán „verskert” jött létre, ahova a látogatók idézeteket hozhattak és illusztrációt készíthettek.

Az idei évben először lett meghirdetve egy könyves kihívás: olvasók 12 tematikus könyv olvasásával teljesíthetik a feladatot, év végén pedig értékes könyves utalványokkal gazdagodhatnak.

A 21. századi Magyaregregyért Egyesület „Egryei esték” sorozata sok helyit és környékbelit vonz be egy kellemes beszélgetésre tudományról, történelemeről.

Az utóbbi években több helyi kiadvány könyvbemutatója került megrendezésre (Dr. Bihari Lajos: *Falu a leláncolt sziklák alatt*, Pesti János: *Magyaregregy kislexikon*). Tóth Zsuzsanna helyi meseíró több rendezvényen („Krónikás képnézegető”, Népmesei világnap) is közreműködött kedves mesefigurája, Patty Manó történeteivel.

A könyvtárhelyiség kisebb, csoportos foglalkozások megtartására alkalmas, de az Arnold-ház többi termében nagyobb létszámú rendezvényekre is van lehetőség. Ilyen programok voltak az utóbbi években: Idősek és elszármazottak találkozója; Locsoló bál, Páros bál és szüreti bál; karácsonyi ünnepségek, húsvéti programok; egyesületi-, illetve osztálytalálkozók; családi rendezvények, születésnapok.

Lakatosné Dicső Piroska
Magyaregregy Könyvtári,
Információs és Közösségi Hely

Mitől érzem így magam? Bogozd ki az érzelmeidet!

Érzelmi intelligencia fejlesztő játékos foglalkozás óvodásoknak és kisiskolásoknak

Agyerekek élete éppolyan nehéz, mint a miénk: nemcsak az óvodában, iskolában kell teljesíteniük, de azt is meg kell tanulniuk, hogyan igazodjanak el az emberi kapcsolatok szövevényes világában, és miképp kezeljenek számukra érthetetlen, elszomorító vagy ijesztő helyzeteket.

Az érzelmi intelligencia az a képesség, amely segít elérhetővé tenni az életünket és helytállni a legnehezebb helyzetekben is. Az érzelmi intelligens ember magabiztos, teljesítőképes, sőt egészsége szempontjából is jelentős előnyt élvez.

Miért annyira jelentős az érzelmi intelligencia fejlesztése a gyerekeknél? Röviden megfogalmazva azért, mert meghatározó szerepe van abban, hogy megfelelően kifejezzék és kezeljék érzéseiket, miközben tiszteletben tartják másokét.

Talán nem is gondolunk bele, milyen nagy hatással lehetnek a könyvek a gyermekekre. Rengeteg olyan szituáció van, amikor nem tudunk egy adott problémát megoldani, viszont akadhat egy történet, amely észrevétlenül segít a gyermeknek, hogy feldolgozza a számára érthetetlen vagy nehéz élethelyzeteket.

Anna Llenas könyve, *A színszörny* egy igazi nemzetközi bestseller. A kötet – amely csak hazájában 27 kiadást ért meg, és már 30 nyelvre lefordították –, most nagy örömeinkre Kutasy Mercédesz fordításában végre nálunk is megjelent, hogy a magyar gyerekek és felnőttek szívét is meghódítsa.

Színszörny segít abban, hogy az érzelmeket megkülönböztessük egymástól, nevén nevezzük őket, empátiát tanítsunk, jó példát mutassunk és stratégiai megoldásokat adjunk a gyerekek kezébe, mindezt úgy, hogy az egészet egy mesés történet szövege és észre sem veszik, hogy mennyit fejlődnek közben.

A könyvben a történet nagyon sematikus, teljesen le van csupasztva. Amikor könyvtári foglalkozást tartok, az a célom, hogy a teljes óvodai, iskolai csoportot bevonjam a történetbe, ne érezze senki kirekesztettnek magát. Az alaptörténet ehhez kevés volt, így felvettem a kapcsolatot a kiadóval és az engedélyükkel kibővítettem, dramatizáltam a könyvet. Kapott egy kerettörténetet, mely egy kislányról szól, akit kiközösítenek, mert nem tudja jól kezelni az érzéseit, de szerencsére találkozik Színszörnyvel, aki ebben segít neki.

A könyvhöz külön megvásárolhatók a figurák, mely készlet tartalmazza a kislányt és a Színszörnyet minden érzelmi színben. Aki teheti, vegye meg hozzá, de enélkül is kiváló könyvtári foglalkozás alakítható.

Díszletként egy asztali paravánt használtam, de akár egy nagyobb kartonból is megoldható. Emellett szükség van 6 db mini üvegecskére és színes fonalra vagy papírra, amit beleteszünk.

Mivel a figurák kicsik, és fontos, hogy mindenki jól lássa őket, azt találtam ki, hogy a háttér az érzelmehez kapcsolódó Színszörny figura kinagyított képe lesz két oldalt, mint a koncerteken a kivetítők. A történetben fontos szerepet játszik 6 db üvegecske,

melyben a kislány az érzelmeiket gyűjti össze. Én ezek képeit kinagyítottam és a háttér középső részére helyeztem úgy, hogy ahogy teltek az üvegecskék, ezeket is „feltöltöttem” színes fonalak segítségével.

A történet kevés anyagi ráfordítással, nagyon látványosan eljátszható, így bármilyen kistelepülésnek, óvodának jó szívvel ajánlom.

A foglalkozások kezdetekor mindig megkérdeztem a gyerekeket, hogy milyen érzésekkel érkeztek, hogy telt eddig a napjuk. Ezzel ráhangolódunk a történetre.

A különböző érzelmekekhez zenéket, dalokat kerestem, így mielőtt megneveztük volna, az elhangzott zenével segítettük őket az adott színt az adott érzelemhez kötni.

A mesének természetesen jó vége van, a kislány megismeri az érzéseit, el tudja mondani a társainak, mi bántja, és lesznek barátai, nem közösítik ki többet.

A történet után közösen beszélgetünk, kinek milyen most az érzése, ő milyen színű most, történt-e hasonló a csoportban, mint ami a kislánnyal.

Játék is kapcsolódhat a foglalkozáshoz. A kisebbeknek különböző színű Színszörnyet adunk, de puzzle-ként félbevágva. Akinél a fejrész van, feláll és olyan arckifejezést mutat, amilyen érzésű szörny van nála. Akinél a lábrész van, meg kell találni a párját az arckifejezés alapján. Ha jól választott, összeillesztik a képet.

Nagyobbaknál zenét játszok le, és megkérem őket, hogy emeljék fel annak a Színszörnynek a képét, ami szerintük a zene hangulatához illik.

Kézműveskedéssel zárjuk a programot. Minden gyerek kap egy üres szörnyecskét, középen az asztalon rengeteg színes papír. Alkossa meg mindenki a saját hangulatának megfelelő Színszörnyet. Azt szoktam kérni, hogy gyúrjenek galacsinná egy papírdarabot, és ezt ragasszák a lapra. Így a szörny is térbeli lesz és a finommotorikát is fejlesztjük.

Nálunk nagyon sikeres volt a program, rengeteg ovi, sulis azóta ezen módszer alapján beszéli meg a gyerekekkel az érzéseiket, ezzel indítják a napot, jobban oda tudnak figyelni egymásra és a gyerekek is könnyebben megosztják egymással érzéseiket.

A könyv folytatása, *A színszörny iskolás lesz* címmel 2024 szeptemberében jelenik meg, így a foglalkozás tovább fejleszhető, a gyerekekkel tovább szöhető a történet. A könyv Magyarországon a Labirintus Kiadó gondozásában jelenik meg.

Jancsik Patricia – Csorba Győző Könyvtár

A Bridgerton-jelenség

Idén májusban két év várakozás után tért vissza a Netflix platformjára *A Bridgerton család* régóta várt harmadik évada, amely a streamingszolgáltató egyik legsikeresebb sorozata. A készítők ennek érdekében meg is tettek mindent, az első évadban közel 5000 kosztüm és megannyi díszlet között idézték meg a régens kori Anglia világát.

A sorozatot övező népszerűség nem újkeletű jelenség, azonban megjelenésével robbanásszerűen nőtt a történelmi romantikus művek népszerűsége.

Fedjük fel a szerzőt!

A sorozat alapjául szolgáló könyvek szerzője Julia Quinn (eredeti nevén Julie Pottinger), 1970. január 12-én született az Egyesült Államokban. Ahogy az bestselleríróknál nem meglepő, már gyerekként is imádott olvasni, felnőve pedig a romantikus regények felé fordult az érdeklődése. A Harvard Egyetem művészettörténész szakán végzett, sőt még az orvosi egyetemre is bekerült, de sokak örömeire végül az írásnak szentelte jövőjét.

Saját bevallása szerint feminista, így nem véletlen, hogy regényeinek női karakterei gyakran rendelkeznek olyan tulajdonságokkal, amelyek nem feltétlenül felelnek meg az adott kor társadalmi elvárásainak. Regényeit könnyed humor és báj jellemzi, és több mint 40 nyelvre lefordították. Népszerűségét jelzi, hogy hazánkban is már harmadik kiadásban jelennek meg a Bridgerton testvérek történetét elmesélő kötetek. A regényfolyam fő szálát – ahogy a sorozat címe is sugallja – a Bridgerton család és az őket körülvevő elit társaság mindennapjai teszik ki. A szerző a nyolc testvér történetét nyolc kötetbe ágyazva meséli el, történelmi romantikus műfaj lévén nem meglepő módon a hangsúlyt arra fektetve, hogy a család ifjú (hölgy) tagjai minél előbb párt találjanak maguknak. Egyediségét az általa teremtett atmoszféra adja, karakterei nem ritkán élnek iróniával, valamint gyakran bújtatott társadalomkritikát is megfogalmaznak az adott koral szemben.

A Netflix adaptációt Shonda Rhimes amerikai producernek köszönhetjük – az ő nevéhez fűződik többek között a *Grace klinika*, a *Hogyan ússzunk meg egy gyilkosságot?*, valamint szintén a Bridgerton világában játszódó *Sarolta királyné*. A Hollywoodot is elérő Austen-mánia, és a nyomában robotó régenskorszak iránti érdeklődés nem minden esetben eredményezett történelmileg hiteles történeteket. Ezt láthatjuk a Netflix adaptációjában is, amely egy alternatív Londonban játszódik, ahol III. György nemesi rangig emelte az addig elnyomott, más rasszból származókat.

Mit takar a régenskorszak kifejezés?

A régenskorszakon az 1811 és 1820 közötti időszakot értjük Nagy-Britanniában, amikor III. György mentális állapota miatt alkalmatlanná vált az uralkodásra, így fia, IV. György látta el helyette régensherceggént az ország irányítását. A herceg híres volt tékozló, extravagáns életviteléről, lelkes támogató-

ja volt az új divatirányzatoknak, támogatásával került átépítésre a Buckingham-palota, valamint a windsori kastély is. Ugyancsak ezen időszakban (1799-1815) Európa-szerte zajlanak a napóleoni háborúk, tehát korántsem volt annyira káprázatosan romantikus a világ, mint azt a széria lefesti, mégis megannyian rajonganak az 1800-as évek kezdetén játszódó történetekért.

Mivel kellett szembenéznie a kor leányainak?

Erősen korlátozó szabályok uralkodtak, különösen az úrihölgyeket tekintve. Egy magára valamit adó hölgy istenfélő, erkölcsös, művészetekben jártas (bár az oktatásuk nem egyenlő minőségű a férfiakéval), és igyekszik erényeivel elnyerni a kiválasztott férfi érdeklődését.

A jogrendszer nem tette lehetővé, hogy a nők örököljenek, amennyiben férfi testvéreik is voltak, így, ha nem sikerült férjet találniuk, nem volt más választásuk, mint rokonoknál menedéket lelni és eltartottként leélniük életüket (ahogyan Jane Austen is tette). A nők egyénisége elveszett valahol a lány, feleség és édesanya hármasszerepkörben.

Könyvtári kvíz? Miért is ne!

A quiz night, vagy kocsmakvíz az 1970-es években az Egyesült Királyságból indult útjára és azóta is hódít a különféle vendéglátóegységekben. A különböző közösségek által szervezett kvízzjátékok eltérhetnek szabályaikban, formátumukban, de vannak közös vonásaik (pl. feleletválasztós kérdések, képfelismerő, videórészlethez kapcsolódó kérdések, zenefelismerős kérdések).

Mivel könyvtárunk használói körében nagy sikernek örvend Julia Quinn munkássága, a szünidő kezdetén Bridgerton tematikájú kvízt hirdettünk meg Belvárosi Fiókkönyvtárunkban. Az eseményre 3-5 fős csapatok jelentkezését vártuk, végül telt-házzal indult útjára az est. A nyáresti kvízen a könyveket idéző dekorációval, valamint frissítővel vártuk a csapatokat. A jó hangulatban zajló játékról mi sem tanúskodhat jobban, mint a résztvevők pozitív visszajelzései, valamint az utólagos igény hasonló rendezvények iránt.

Sétálókönyv - Hallgass mesét séta közben!

A sétálókönyv projekt egy olyan 1-3 km-es sétautatót jelent, ahol pihenőhelyek, ún. szusszanók vannak kialakítva. A szusszanókon található egy QR-kód, amit leolvasva a felhasználó egy weboldalra jut, ahol az adott helyhez illő mesét lehet meghallgatni/elolvasni. A sétáló kirándulóhely is családoknak mesékkel, természettel és szép kilátással. Olyan hely, ahol kellemes környezetben minőségi időt tölthet el egymással a család.

A sétálókönyvet egy diósi házaspár találta ki a Covid-járvány idején, egy olyan projektet szerettek volna készíteni, ami a családoknak jó kikapcsolódást jelentene. Mivel a meséket mindenki szereti hallgatni, olvasni, így a turistautatókhoz hasonlóan alakították ki mesesétálót, ahol a családok a megállóban mesét hallgathatnak, illetve olvashatnak szép környezetben. Ezek a sétányok a települések legszebb részein vannak kialakítva.

A mesékhez kétféle módon férhetünk hozzá: mobiltelefonnal az állomások, „szusszanók” QR-kódjait leolvasva eljuthatunk a mesékhez, melyeket meg is hallgathatunk, vagy fel is olvashatunk a családnak. A mesék elérésének másik módja, hogy a telefonon bekapcsoljuk a geolokációt és megnyitjuk a setalokonyv.hu oldalt. A honlap alapvetően népmeséket tartalmaz, de előfordult már, hogy helyi lakos írt történetet a sétálóhoz, vagy egy szerző hozzájárult annak felhasználásához. A mesék rendszeresen cserélődnek, ezért a sétálókra érdemes időről időre visszatérni.

A kezdeményezés egyik fő célja a mesék és az olvasás népszerűsítése modern technikai eszközök segítségével. A sétálók ingyenesek, helyi közösségek gondozzák és a DiDi (Diósdiak Diósdért Egyesület) fogja össze a közösségeket és nyújtja a technikai hátterét.

Az országban az első meseút 2020-ban Diósdon indult, „Dió Döme sétálója” néven, majd ezt követte Bölcskén a „Bölcs Kelemen sétálója”, és az országban az elmúlt években még tizenhat

mesesétáló alakult. Baranya vármegyében jelenleg hat sétáló létezik: Vokányban a „VoKánya sétálója”, Pogányban, a „PogáNyúl sétálója” 2022 februárja óta várja a kirándulókat. Zengővárkonyban „Vadkan Vili sétálója” 2022 májusában, míg Alsómocsoládon „Mocsoládia sétálója” 2023 október végén indult. Bogádon „BogáDonát sétálója” 2024 márciusában született meg és Kiskassán „Kasa sétálója” 2024 júniusában került átadásra.

összeállította: *Mizerák Andrea – Csorba Győző Könyvtár*

Kasa a kiskassai kis kakas sétálója

Legelső alkalommal Vokányban, Bálintné Eibel Izabella művelődésszervezőtől hallottam a mesesétálóról. Sokáig érlelgettük a gondolatot, hogy csatlakozzunk a Diósdiak Diósdért Egyesület kezdeményezéséhez. Majd 2024. július 29-re összeállt a kiskassai mesesétáló és az országban tizennyolcadikként csatlakoztunk a „nagy családhoz”.

A megvalósításban nagy szerepet vállalt Erdélyi Alexandra önkormányzati képviselő, Veszprémi Istvánné polgármester, Erdei Ferenc alpolgármester, Veszprémi István falugondnok/képviselő.

A Kasa elnevezés a település nevéből adódott, hozzá a kakas szimbólum a Kasa szó „ízlelgetéséből” pattant ki.

A meséket a Diósdiak Diósdért Egyesület által létrehozott „koboldkocsmából” válogatjuk. A kiskakas meséjét Erdélyi Alexandra írta, valamint a *Felhőmese* is az ő fantáziáját dicséri.

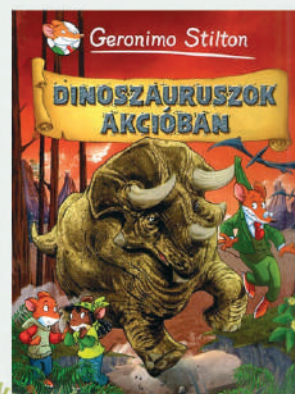
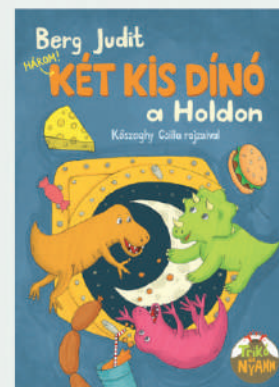
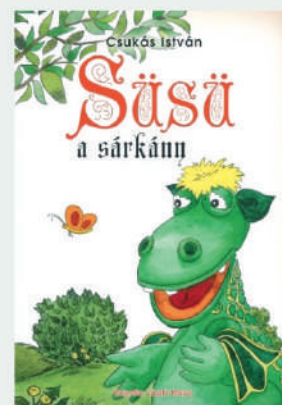
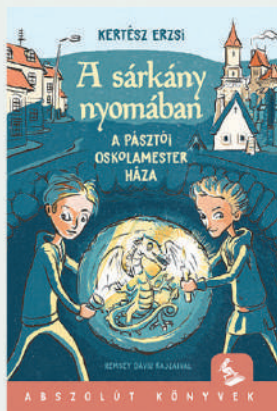
Kiskassán 6 szusszanón lehet meséket hallgatni a falu különböző pontjain. A szusszanókat mi neveztek el: Dimbi-domb, Kukurikultúra, Muki, Örökzöld, Kis Malom és az Erdőszéli Manó-Lak szusszanó. QR-kódok beolvasásával összesen hat különböző mesét hallgathatnak meg az érdeklődők. Azért szorgalmaztuk a mesesétálót, hogy a gyereket és felnőtteket egy kicsit kimozdítsuk a mókuserékből. Célunk, hogy a gyerekek hasznosan töltsék a szabadidejüket, minőségi időt töltsenek el együtt a szabadban.

Veszprémi Istvánné – Kiskassa polgármestere

Forrás: <https://setaloja.hu/>; <https://setalokonyv.hu/>

DINÓK, SÁRKÁNYOK

FONTOS ELÉRHETŐSÉGEK

Ellátási Térség	Referens	E-mail	Telefon
Mohácsi Ellátási Térség	Schmidt-Kovács Diána	fiestadiana@gmail.com	+36 20/389-9323
Pécsi Ellátási Térség	Mizerák Andrea	mizerak.andrea@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28014
Pécsvárad Ellátási Térség	Gyurák Orsolya	gyurak.orsolya@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28015
Sásdi Ellátási Térség	Meggyesi Mónika	meggyesimoni@gmail.com	+36 72/475-663
Sellyei Ellátási Térség	Erdősi Alexandra	erdosi.alexandra@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28015
Siklői Ellátási Térség	Kiss Adrienn	kiss.adrienn1985@gmail.com	+36 72/579 -125
Szentlőrinci Ellátási Térség	Bali Máté	bali.mate@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28014
Szigetvári Ellátási Térség	Vasvári Gergely	wasvary@gmail.com	+36 73/311-407
Villányi Ellátási Térség	Tóth Balázs	toth.balazs@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28104
Könyvtárbusz 1.	Csobán László	csoban.laszlo@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28097
	Molnár Ferenc	molnar.ferenc@csgyk.hu	
Könyvtárbusz 2.	Somogyi Krisztina	somogyi.krisztina@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28097
	Nagy László	nagy.laszlo@csgyk.hu	
KönyvtárMozi; Nyilvános könyvtárak	Márkus István	markus.istvan@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28035
Rendezvényszervezés	Simonfalvi Anita	bkszr@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28058
	Szeifer Csaba	bkszr@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28058
Informatika	Szerecz Gábor	csgyk.it@gmail.com	+36 72/501-500 / 28065
	Urvald Péter	csgyk.it@gmail.com	+36 72/501-500 / 28065
Folyóirat reklamáció	Dériné Fódi Katalin	fodi.katalin@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28035
Beszerezés, feldolgozás	Bali Judit	bali.judit@csgyk.hu	+36 72/501-500 / 28035

FILMPAKKOK GYEREKEKNEK

A fecske meg a szalmaszál

A hazudós egér
A hetvenkedő sünn
A kevély kiskakas
A Pál utcai fiúk
A walesi bárdok
Boltosmesék
Magyar népmesék I.
Mesék Mátyás királyról

Mesél a kő

Mondák a magyar történelemből
Rege a csodaszarvasról
Szent Péter esernyője
Szörnyeteg Lajos jaj de álmos
Vacskamati virágja
Vízipók-csodapók

FILMPAKKOK FELNŐTTEKNEK

A Pendragon legenda

Állami Áruház
Az ötödik pecsét
Csinibaba
Hypolit, a lakáj
Macskajáték
Megáll az idő
Mephisto

Moszkva tér

Régi idők focija
Rokonok
Szamárköhögés
Szegénylegények
Szerelmem
Szindbád
Tízezer nap